

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 194/2014-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. marca 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosť M. K., zastúpeného Advokátskou kanceláriou MARCEL BIZNÁR, s. r. o., Bajkalská 31, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta Mgr. Marcela Biznára, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom orgánov činných v trestnom konaní vedenom pod ČVS: PPZ-500/NKA-FP-ZA-2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K., o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. decembra 2013 doručená sťažnosť M. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) postupom orgánov činných v trestnom konaní vedenom pod ČVS: PPZ-500/NKA-FP-ZA-2013.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Národnej kriminálnej agentúry, Národnej jednotky finančnej polície Prezídia Policajného zboru (ďalej aj „vyšetrovateľ“) ČVS: PPZ-500/NKA-FP-ZA-2013 z 10. októbra 2013 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie za zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 a 4 Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 ods. 1 Trestného zákona. Prokurátor Krajskej prokuratúry v Nitre (ďalej len „krajská prokuratúra“) podal návrh na vzatie sťažovateľa do väzby, ktorému Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“) nevyhoviel a Krajský súd v Nitre uznesením z 18. októbra 2013 sťažnosť krajského prokurátora zamietol ako nedôvodnú.

Na účely zaistenia vecí súvisiacich s trestnou činnosťou bola vykonaná na základe príkazu okresného súdu domová prehliadka v rodinnom dome, ktorý užíva sťažovateľ, a na základe príkazu vyšetrovateľa bola vykonaná prehliadka priestorov kancelárie, ktoré užíva sťažovateľ. Pri týchto úkonoch boli zaistené aj nosiče počítačových údajov a na základe príkazov krajskej prokuratúry aj počítačové údaje, ktoré boli následne predložené znalcovi, aby ich preskúmal a zodpovedal otázky podľa uznesenia vyšetrovateľa z 9. októbra 2013.

Sťažovateľ využil svoje právo a podal sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia, ktorú námestník krajského prokurátora zamietol ako nedôvodnú. Sťažovateľ požiadal podaním z 26. novembra 2013 o preskúmanie zákonnosti postupu podriadeného prokurátora Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“), pričom podal generálnej prokuratúre tiež podnet z 31. októbra 2013, ktorým sa domáhal prešetrenia postupu podriadených prokurátorov v súvislosti s návrhom na vzatie do väzby a odôvodnením sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe. Podnetom z 8. novembra 2013 sťažovateľ žiadal generálnu prokuratúru o prešetrenie postupu prokurátora v súvislosti s vydaním príkazu na vydanie počítačových údajov zo 17. októbra 2013. Generálna prokuratúra vybavila podnety sťažovateľa prípisom č. k. GPt 415/13-15 z 18. decembra

2013, v ktorom konštatovala, že nie sú dôvodné. Sťažovateľ požiadal podaním z 13. januára 2014 o prešetrenie vybavenia jeho podnetov.

Sťažovateľ sa tiež v konaní domáhal, aby mu bolo umožnené zúčastniť sa výsluchu svedkov. Vyšetrovateľ jeho žiadosť zamietol a s týmto postupom sa stotožnil aj námestník krajského prokurátora, o čom bol sťažovateľ upovedomený prípisom zo 14. januára 2014.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv s týmto odôvodnením:

„Odňatím listín, ktoré sa týkali zastupovania daňových subjektov M... a L... boli sťažovateľovi odobraté dôkazy, ktoré svedčia v jeho prospech, ako tvrdí prokurátor, osvedčujú, že aktívne vo veci konal. Sťažovateľ zastáva názor, že zo strany OČTK bude opätovne vykonávaný nátlak na bývalých klientov, aby poskytl svedectvo proti sťažovateľovi. Táto snaha zo strany OČTK bol aj v iných prípadoch, kde sťažovateľ zastupuje mandantov voči SR.

Zo strany KP v Nitre sú zámerne uvádzané nepravdivé údaje o trestnom stíhaní sťažovateľa, absolútne nie je rešpektovaná prezumpcia neviny...

... Z popísaných úkonov polície je zrejmé, že je cieľená snaha zamedziť sťažovateľovi ďalší výkon povolania advokáta. Tento názor potvrdzuje aj podaním návrhu na väzobné stíhanie sťažovateľa, ktorému Okresný súd Nitra ani Krajský súd v Nitre nevyhoveli.

Sťažovateľovi je kladené za vinu, že aktívne pracoval ako právny zástupca, teda za jeho povinnosť. Polícia upravuje výpovede svedkov, aby vypovedali v rozpore so svojimi výpovedami vykonanými pred orgánmi finančnej správy. Porušenie spravodlivosti v konaní, porušenie ústavného práva na spravodlivý proces.

K porušeniu ústavného práva sťažovateľa došlo aj z dôvodu arbitrárnosti, ktorá spočívala v tom, že orgány činné v trestnom konaní dospeli k svojim rozhodnutiam porušujúc ustanovenie Trestného zákona a Trestného poriadku.“

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR

postupom orgánov činných v trestnom konaní v trestnej veci sťažovateľa bližšie v texte návrhu, porušené bolo.

2. Uznesenie Prezídia PZ, NAKA v Nitre PPZ-500/NKA-FP-ZA-2013 zo dňa 10. 10. 2013 sa zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. GP SR je povinná do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu ústavného súdu SR zaplatiť finančné zadostučinenie sťažovateľovi vo výške 9.000,- € na účet sťažovateľa...

Trovy právneho zastúpenia za 2 úkony (prevzatie zastupovania a podanie sťažnosti na Ústavný súd SR), t. j. 2 úkony á 253,94 € = 507,88 € + 2 x náhrada hotových výdavkov á 7,81 € = 15,62 €, t. j. 523,50 € + 104,70 € (20 % DPH) = 628,20 € zaplatiť na účet právneho zástupcu...“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané

oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv postupom orgánov činných v trestnom konaní, ktoré v petite neoznačil. Ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) a zvlášť jeho petitom, v ktorom sťažovateľ formuluje návrh rozhodnutia ústavného súdu, ktorého sa domáha. Napriek neurčitosti petitu sa ústavný súd zaoberal námietskou porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom vyšetrovateľa a krajskej prokuratúry v trestnom konaní vedenom proti sťažovateľovi a postupom generálnej prokuratúry, ktorá na základe podnetu sťažovateľa podľa zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) preskúmala zákonnosť postupu vyšetrovateľa a prokurátora v trestnom konaní.

Tvrdenia o porušení iných ustanovení ústavy alebo medzinárodnej zmluvy, ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, ústavný súd považuje v súlade so svojou judikatúrou iba za súčasť argumentácie sťažovateľa, ktorej posúdením sa samostatne nezaoberá (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 279/07).

Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv postupom a rozhodnutiami orgánov činných v trestnom konaní, počnúc vznesením obvinenia a na neho nadväzujúcimi ďalšími úkonmi vykonávanými v rámci vyšetrovania, ako aj uplatnením oprávnenia prokurátora podať návrh na vzatie do väzby a uplatnením práva prokurátora podať sťažnosť proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o nevzatí obvineného do väzby.

Pri prerokovaní tejto časti sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity svojej právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých

ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (m. m III. ÚS 149/04).

Aplikujúc princíp subsidiarity na trestné konanie, ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že trestné konanie je od svojho začiatku až po koniec procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v predmetnej veci konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania. Preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietať také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 166/2010, m. m. tiež II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07).

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľovi ako obvinenému a prípadne aj v ďalšom štádiu trestného konania (po prípadnom podaní obžaloby) ako obžalovanému v rámci uplatnenia práva na obhajobu právne účinným spôsobom namietať porušenie svojich základných práv a slobôd, ku ktorým malo dôjsť postupom vyšetrovateľa a prokurátora (a teda namietať dôvodnosť trestného stíhania, zákonnosť vykonaných úkonov a získaných dôkazov). Pokiaľ sa vec sťažovateľa dostane do štádia konania pred súdom, súd prvého stupňa, ktorý bude oprávnený konať a rozhodovať v tejto veci, ako aj odvolací súd v prípade podania odvolania v predmetnej trestnej veci sú súdmi s plnou jurisdikciou, v ktorých právomoci je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností prípadu vrátane zákonnosti a ústavnosti postupu orgánov prípravného konania v trestnej veci sťažovateľa v štádiu trestného stíhania predchádzajúcemu podaniu obžaloby (obdobne napr. III. ÚS 75/05, III. ÚS 109/05 alebo II. ÚS 294/06). Z toho dôvodu námietky sťažovateľa týkajúce sa porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom vyšetrovateľa a prokurátora treba v kontexte uvedeného považovať aj za predčasné (IV. ÚS 461/2011), čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti ako neprípustnej.

Otázka dôvodnosti vznesenia obvinenia je predmetom celého trestného konania a ústavnému súdu v tejto súvislosti náleží zaoberať sa otázkou ochrany základných práv a slobôd zásadne až po jeho skončení, s výnimkou mimoriadnych situácií, napríklad ak je súčasne dotknutá osobná sloboda jednotlivca, teda po vyčerpaní všetkých procesných prostriedkov, ktoré obvinenému/obžalovanému Trestný poriadok poskytuje (I. ÚS 163/2013).

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ má v trestnom konaní k dispozícii účinné prostriedky na ochranu v sťažnosti označených práv, a preto odmietol jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Z rovnakého dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu prokurátora v konaní o návrhu na vzatie do väzby. O tomto návrhu rozhoduje príslušný všeobecný súd, ktorý v danom prípade rozhodol o nevzatí sťažovateľa do väzby, čím poskytol ochranu základným právam sťažovateľa.

Na základe uvedeného ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v celom rozsahu tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2014